

Většina úsporných žárovek končí na skládkách

12.10.2011 deník.

Praha - Podle analýzy Ekolampu nyní na skládkách zbytečně končí 66 procent doma použitých a vyřazených úsporných světelných zdrojů.

Úsporné žárovky už svítí ve více než 80 procentech českých domácností, lidé ale tyto moderní světelné zdroje nerecyklují a na skládkách jich končí dvě třetiny. Úsporné žárovky přitom obsahují toxickou rtuť, která při vyšší koncentraci může poškodit lidské zdraví. Vyplývá to z průzkumu kolektivního systému Ekolamp, který má sběr a ekologickou likvidaci žárovek na starost.

„Průzkumy v posledních letech ukázaly zhruba sedmiprocentní meziroční nárůst (počtu domácností vybavených úspornými žárovkami). Téměř každá domácnost určitý počet úsporných žárovek využívá, jejich počet se bude nadále zvyšovat,“ sdělil Radoslav Chmela ze společnosti Ekolamp.

Podle analýzy Ekolampu nyní na skládkách zbytečně končí 66 procent doma použitých a vyřazených úsporných světelných zdrojů. „To představuje značnou ekologickou zátěž více než 1000 tun směsi skla, plastů, kovů a hlavně zhruba 75 kilogramů toxické rtuti ročně,“ upozornil Chmela.

Kam s vysloužilým svítidlem?

Připomněl, že společnost Ekolamp dosud zřídila více než 3000 sběrných míst a každým rokem buduje stovky dalších. Vysloužilá svítidla odebírají také prodejny elektrospotřebičů. Kromě sběrných míst je možné odevzdávat zářivky také do malých sběrných nádob, které jsou postupně instalovány v mnoha firmách. „Zájem firem o umístění sběrných nádob roste meziročně o 61 procent. Doposud jsme jich rozmístili 1300 a jen letos jich přibýlo 178,“ řekl Chmela.

Podle posledního průzkumu společnosti Ekolamp domácnosti uvádějí, že recyklují 83 procent úsporných kompaktních zářivek, přitom v roce 2006 to tvrdilo jen 28 procent. Praxe však ukazuje, že úsporné žárovky opravdu ekologicky zlikviduje jen 40 procent domácností. „Lidé vědí, že by neměli úsporné žárovky házet do běžné popelnice, ale mnoho jich to stejně udělá. Postupnou osvětou chceme dosáhnout až 65procentního podílu,“ dodal Chmela.

Loni se v Česku zpět do výroby vrátilo 721,9 tuny zářivek a 276,9 tuny průmyslových svítidel. „Materiálově jsme využili až 96,2 procenta surovin ze světelných zdrojů. Ročně se podaří recyklovat zhruba 25 kilogramů rtuti,“ podotkl Chmela.

Jen malé množství rtuti

Úsporné světelné zdroje obsahují jen velmi malé množství rtuti v rozmezí od dvou do pěti miligramů. Například v klasickém teploměru je rtuti 500krát více. „Při náhodném rozbití zářivky je třeba místnost dobře vyvětrat, střepy zamést a odvézt do sběrného dvora. Problém nastává při ukládání většího množství úsporných světelných zdrojů na skládkách komunálního odpadu, kde dochází k větším únikům rtuti do ovzduší nebo do půdy a vody,“ upozornil Matěj Man z ekologické organizace Arnika.

Větší koncentrace rtuti mohou znečistit půdu i vodu, v níž se rtuť může transformovat do velmi nebezpečné organické formy. Ta se pak posouvá v potravním řetězci vzhůru a je nebezpečná především pro nervovou soustavu.“